

[3 Præsertim cum contra personam electi nihil fuerit intentatum.

C A P. XVII.

Si electus non habet sufficientem scientiam, vel ante confirmationem administrat, ejus electio cassari debet.

Idem Innoc. III. Capitulo Pennens. a (Roma in Aprutium.)

Qualiter post obitum: [& infra.] Verum quoniam Episcopatus se irreverenter immiscuit, recipiendo tam a Clericis, quam a Laicis juramenta, non attendens, quod secundum Apostolum, nemo debet sibi honorem c assumere, sed, qui vocatur a Deo, tanquam Aaron: præcipue quia nec donum scientiæ Pontifici conveniens fuerat affectus. Postquam nobis presentatis eundem, sufficienti examinatione præmissa electionem de ipso factam duximus irritandam, quicquid ex ea, & ob eam factum est, denunciantes penitus non tenere.

[1 Bon. mem. Pennensis Episcopi Ecclesia vestra vacante, receptis prius super electione faciendâ literis nostris, Primicerium vestrum vobis elegeritis in pastorem, vos tanquam auctores electionis ipsius plenius cognovistis.]

C A P. XVIII.

Si vocatur ad electionem non vocandi, valet electio facta eis non expectatis. h. d. secundum lecturam communem.

Idem Capitulo d Capuano. (an. 1199.)

II. Cum inter e universas metropol. [& infra.] Intelleximus autem per Jo. & F. Canonicos vestros, & per alteras, quas ad sedem Apostolicam detulerunt, quod ad Decanum, & alios Canonicos vestros Panormi manentes (cum ex eorum parte fuisset vobis per literas intimatum, ut sic tractaretis super electione substituendi pastorem, quod nullum deberetis in eorum absentia nominare) quendam socium vestrum cum literis destinastis, duodecim dierum terminum assignantes, intra quem post receptionem literarum vestrarum iter arripere redeundi. Quamvis Ecclesiastica consuetudo non exigat, ut ad electionem pastoris Canonici tam remoti vocentur, & illi præcipue, qui longe antequam vos, Metropolitanus vestri obitum præsentialiter cognoverunt, quorum aliqui post ejus decessum ad Capuanam Ecclesiam sunt reversi. Quia tamen mora longior est in electionibus valde suspecta, imo sæpe damnosa f: mandamus, quatenus invocata Spiritus Sancti gratia, personam idoneam per electionem canonicam concorditer assumatis ad regimen Capuanæ Ecclesiæ, consequenter ad audientiam nostram nuncios idoneos transfururi, per quos a nobis vice Regia postuletis assensum, & Apostolicæ confirmationis gratiam requiratis.

[1 Metropolis Capuanensis sit Apostolica sedi vicinior, ad provisionem ipsius specialius aspiramus, talem ipsi personam præfere cupientes, quæ sicut alios Metropolitanos loci vicinitate, sic & devotionis affectu præcellat, per quam, & ipsa metropolis tam in temporalibus, quam in spiritualibus optatum suscipiat incrementum.

C A P. XIX.

Non debet inspici, an post appellationem, sed an contra fuerit electio celebrata. Et penes vocantes, quibus competet vocandi potestas, remanet jus eligendi, si vocati venire contemnunt. Et ad officium confirmatoris spectat examinare electum, atiam nemine opponente. Et nisi electus doceatur legitime atatis, & literaturæ, habetur pro non legitime electo.

a Pension. Vid. Epist. Innoc. p. 497. Taxat. Benef. Thean. Archiepisc. Suffrag. 552. b Cap. 2. eodem tit. in 3. compil. c Adde, quod ambiciose petens dignitatem secularem, vel Ecclesiasticam, puniatur in 100. aureis, & est infamis. lib. 1. ff. ad leg. jul. de ambit. & in l. 2. & ibi Barr. de inter act. d al. Capuanen. e Cap. 3. eod. tit. in 3. compil. f Vide l. fr. §. fin. Ad leg. Rhod. de iac. & ipsi l. quod te, ff. Si cert. pec.

Idem Archiepiscopo a, & Capitulo Capuano.

Cum nobis olim de obitu: [& infra.] Cum autem ex utriusque partis assertione constaret, interpositam fuisse appell. ne fieret electio, nisi canonica, videri e poterat, quod post eam medio tempore nihil debuit innovari: unde talis electio judicanda erat irrita & inanis, utpote post appellationem canonicè interpositam attentata. Sed contra, cum appellatum fuisset, non ut nulla electio fieret, sed ut fieret canonica: si factum electionis canonice fuerit subsuetum, non utique contra formam appellationis hujusmodi; sed magis secundum eam videbatur esse processum: & ideo licet post appellationem, non tamen d contra eandem fuit electio celebrata, propter quod non erat aliquatenus irritanda: [& infra.] Item cum post appellationem emissam Archidiaconus cum suis fautoribus chorum exiisset, & vos illos, ut interessent electioni faciendæ vobiscum, curassetis sollicite revocare (quoniam ad electionem faciendam accedere noluerunt) alienos se fecisse videntur: propter quod electioni a vobis juxta formam mandati Apostol. concorditer celebratæ, de jure non posse contradicere videbantur: [& infra.] His igitur, & aliis allegatis, quamquam contra personam illius, quam elegeritis, nihil dictum fuerit, vel objectum, quia tamen juxta verbum Apostoli dicentis e: Nemi ex cito manum imponas: debemus attendere diligenter ad ea, quæ circa personam inquirenda fuerant: duximus ex officio nostro, sicut decurit, procedendum: [& infra.] Illius quoque literaturæ licet non eminentis, tamen convenientis electus exiit; ut pro defectu scientiæ (sicut plenius intelleximus ab his, qui eum melius cognoverunt) ab electione non deberet excludi. De legitima tamen ætate scire plene non potuimus veritatem: quia cum a multis, cujus ætatis existeret, curaverimus indagare, a nemine unquam audivimus, quod annuum ætatis tricimum attigisset: [& infra.] Nos Ecclesiæ pariter, & personæ providere volentes, & tam rationes, quam canones observare: quia propositum vestrum providum intelleximus, & ideo propter urgentem necessitatem f, & evidentem utilitatem Ecclesiæ Capuanæ (quam in hac parte potius approbamus) volumus ipsum firmiter perdurare: præfatum Subdiaconum nostrum vobis in procuratorem concedimus, liberam administrationem ei, tam in temporalibus, quam in spiritualibus committentes.

[1 Nam cum duæ partes, & amplius electioni consenserint, & consentiant, licet cautum reperitur in canone, ut tunc alter de altera Ecclesia eligatur, cum nullus in propria fuerit reperitus idoneus: quia tamen hoc in favorem introduci potest Clericorum, & cuique licet renunciare juri, quod pro se noscitur introductum, vos, qui duæ partes eratis, & amplius, cum hoc quod duæ partes Capituli faciunt, totum facere videatur, in hac parte juri, quod pro vobis facere videbatur, renunciare potuistis, & electionem de persona alterius Ecclesiæ celebrare: præsertim cum illud decretum locum habere videatur, quando Clericis renitentibus, & invitatis per alicujus violentiam potestatis extraneus ingeritur ex adverso: propter quod sequitur in decreto, ut sit facultas Clericis renitendi, si se viderint progressari, & si quos ingeri sibi viderint ex adverso, non timeant resistere. Præterea cum sedes Apostolica omnium Ecclesiarum caput existat, & Rom. Pontifex iudex sit ordinarius singulorum, quando de ipsa quis assumitur in Prælatum alterius Ecclesiæ, ei posse objici non videtur, propter capituli privilegium, quod obrinet plenitudinem potestatis, quod de alia Ecclesia eligatur, cum a capite non debeant membra reputari aliena.

[2 Præ-

a Archidiacono. b Cap. 4. eod. tit. in 3. compil. c al. providi. d al. non tamen contra fuit eadem electio celebrata. e 1. Timoth. c. 5. f Videl. 1. D. de novi op. nunt. & in l. jubemus nullam, cum leg. seq. G. de sacr. Ecel.

[2 Præsertim cum idem Archidiaconus postea requisitus responderit, quod in presentia nostra vellet ei suum præbere assensum, & ideo cum secundum statuta Concilii Lateranens. app. rei. semper id debeat prevalere, quod a pluribus, & sanioribus fuerit ordinatum, nisi forte a paucioribus, & inferioribus aliquid rationabile objectum fuerit, & ostensum, a vobis celebrata electio, tanquam majori, & saniori parte, non obstante contradictione, vel appellatione paucorum, debeat & poterat rationabiliter confirmari: cum id quod objectum existit & ostensum, rationibus præmissis appareat rationabile non fuisse.]

[3 Et quia cum tria sint in persona electi præcipue inquirenda, videlicet ætas legitima, morum honestas, & literaturæ sufficienti, licet de honestate morum, tanquam ei, qui nobiscum est aliquandiu laudabiliter conversatus, possimus ipsi laudabile testimonium perhibere.]

[4 Cum autem secundum prædicta statuta Concilii nullus debeat in Episcopum eligi, qui trigessimam ætatis non attigerit annum, licet senectus venerabilis sit non diuturna, nec annorum numero computata, sed canis hominis sint sensus ejus, & ætas senectutis vita immaculata, quia tamen post illa tria, quæ Salomon asserit difficillima, quarum tamen quasi reputat impossibile, vitam videlicet viri in adolescentia sua cognosci, tanquam inverifigari non possit.]

C A P. XX.

Illegitimus potest postulari, non autem eligi: & electores nisi probaverint illum ignorare elegerit, incidit in pœnas Lateranensis Concilii.

Idem Innoc. III. Cantuariensi Archiepiscopo. (an. 1199.)

Innotuit a nobis, quod Vigoriens. Ecclesia destituta pastore, Prior, & Conventus ejusdem loci magistrum M. Archidiaconum Eboracem. in Episcopum elegerunt, cujus confirmationem usque in adventum ipsius (qui absens eligebatur, & infcius) distulisti: qui tandem spontanea tibi, & secreta confessione monstravit, quod conscientia ejus aliquantisper ex natalibus esset læsa: [& infra.] Cujus electionem Capitulum petiit per sedem Apostolicam confirmari, presentato nobis electionis decreto, subscriptionibus eligentium roborato. Quidam autem Suffraganeorum tuorum asseruerunt, eum fuisse filium cujusdam militis, & ab eo ex quadam ingenua, & non conjugata susceptum. Idem quoque magister adjecit, quod nunquam pater ejus habuerat uxorem, sed matris b ejus virginitatis florem praripuit quasi c furtim. [& infra.] Quamvis autem canon d Lateranens. Concilii ab Alexandro prædecessore nostro, non legitime genitos adeo persequatur, quod electionem talium innuit nullam esse: nobis tamen per eum adempta non fuit dispensandi facultas, cum ea non fuerit prohibentis intentio, qui successoribus suis nullum potuit in hac parte præjudicium generare, pari post eum (imo eadem) potestate functuris, cum non habeat e imperium par in parem: [& infra.] Multa enim in hoc casu dispensationem inducere videbantur: literarum scientia, morum honestas, vitæ virtus, & fama personæ, multipliciter a quibusdam etiam ex fratribus nostris (qui eum in scholis cognoverant) approbatæ f: faciebant etiam hæc ad id non modicum, concors Capituli Vigoriens. electio, petitio populi, assensus Principis, votum tuum, Suffraganeorum suffragia, & humilis devotio confidentis, qui sponte ac humiliter suum maluit confiteri reatum, quam læsa conscientia thronum ascendere pastoralem. Habito ergo super hoc diligenti tractatu, intelligentes Vigoriens. Capitulum eundem magistrum non humiliter postulasse, sed improvide potius elegerit (cum ad obtinendum dispensationis beneficium procedendum fuisset, non per electionem inhibitam, sed per postulationem permissam) electionem

ipsam prædicti canonis auctoritate cassatam denunciamus irritam & inanem: parcentes non modicum Vigorien. Capitulo, quod eis nec poenam infligimus expressam in canone supra dicto, nec probare cogimus ignorantiam, quam allegant. Et quamvis post cassationem hujusmodi nobis fuerit supplicatum, ut dignemur cum eo misericorditer dispensare: supplicationem hujusmodi, quæ nomine Capituli non fiebat (cum non ad postulandam dispensationem, sed ad petendam confirmationem ipsius fuerint nuncios destinati) ad præsens non duximus admittendam: decernentes irritum & inane, quicquid super ordinatione ipsius Episcopatus ante susceptionem literarum nostrarum fuerit attentatum. Quod si Vigorien. Capitulum eundem magistrum propter prærogativam meritorum ipsius duxerit postulandum, postulationem apud sedem Apostolicam præsentare procuret.

[1 Et quod ad tantæ dignitatis apicem præter indulgentiam sed. Ap. nollet aliquatenus promoveri, proposuit, quamvis promoveretur benignum, & facilem inveniret. Tu autem, sicut vir providus & discretus, intellecta conscientia ejus noluisti proterius ad confirmationem procedere, sed nobis rei seriè intimasti per literas tuas, & per eas ipsius merita & scientiam commendasti: Capitulum autem ejusdem Ecclesiæ, quare per te fuisset electionis confirmatio prorelata, se ignorare per literas suas transmissæ exposuit, & eam.]

[2 Quo facto cum ipsa infra quadriennium a natiuitate ipsius matrimonium contraxit. Nos ergo super hoc cum fratribus nostris habito diligenti tractatu, inspectis canonibus, quosdam invenimus, qui non legitime genitos promoveri verant ad officium pastoriale, causam forte trahentes ex lege divina, per quam spiritus & maneres usque ad decimam generationem in Ecclesiam Dei prohibentur intrare. Invenimus autem alios, qui undecunq; genitos non prohibent ad sacros ordines promoveri, dummodo sibi vitæ merita suffragentur, asserentes, quod culpa parentum non est filii imputanda; & ad hoc probandum inducunt, quod Dominus noster Jesus Christus non tantum ex alienigenis, sed etiam ex adulterinis voluit commixtionibus nasci, qui est Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. Hi etiam Scripturæ divinæ videntur inniti, qua dicitur: filius non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem filii: per quam videtur antiquum proverbium removeri, quod inter filios Israel dici solebat: Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obtupsescunt. Quidam vero ad concordiam discordantia revocantes, repugnantiam Canonum prædictorum sopire quodammodo videbantur, dicentes, quod illegitime geniti, si religiose fuerint in canoniis, aut in canonicis conversati, a sacris mysteriis minime revocentur: & inter illegitime genitos quidam asserunt eos solos a sacris officiis prohibendos, qui paternam incontinentiam imitantur: & hi quoque videntur auctoritate divinæ legis inniti, qua dicitur: Ego sum zelotes vindicans peccata Patrum in filios usque in tertiam, & quartam progeniem in his, qui oderunt me gratis, quasi dicat, in his, qui circa me paternum odium imitantur. Verum canon Concilii Lateranensis a bonæ memoriæ Alexandro Papa prædecessore nostro editus in Synodo generali primis concordans canonibus, non solum vetat tales in Episcopos promoveri, verum etiam eligentibus certam poenam infligit. Imo ipso facto eandem poenam eos asserit incurrisse, ut secundum hoc canon lata sententia videatur, cujus tenor est, ne videlicet, quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trahatur a posteris in exemplum. Nullus in Episcopum eligatur, nisi qui de legitimo matrimonio sit natus, circa finem ad jungens; Clerici sane si contra formam istam quemquam elegerint, & eligendi potestate tunc privatos, & ab Ecclesiasticis beneficiis triennio noverint se suspensos. Sane prædictus canon, qui non per eum, qui canones non nosset antiquos, sed per illum, qui plene noverat canonicas sanctiones, in Concilio multorum Jurisperitorum est editus, & ipsius approbatione Concilii roboratus, natis de non legitimo matrimonio omnem videtur in Episcopos, pro-

a Cap. 5. eod. tit. in 3. compil. Vid. Westmonast. 91. Matth. Paris. 275. 309. 369. b matris. c furtum. d Concil. Lateran. can. 3. e lib. 3. C. A. ff. de arbitris. f al. approbatum. al. approbata.